

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades Utilitas Wind OÜ (registrikood 16171123, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, Maakri tn 19/1) 23.01.2026 esitatud vee erikasutuse keskkonnaloa taotlust ja võttes aluseks veeseaduse (*VeeS*) § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*KeÜS*) § 41 lg 1 p 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 3 lg 1 p 1 ja 2, § 6 lg 1 p 17 ja 17¹, § 9 lg 1, § 11 lg 2, 6² ja 8¹ ning haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 53 lg 2 p 2, § 61 lg 1, Keskkonnaamet otsustab:

1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Utilitas Wind OÜ vee erikasutuse keskkonnaloa nr KL-526251 taotluse menetluse raames.

1.2. Anda keskkonnaluba nr KL-526251 vee erikasutuseks Saare-Liivi meretuulepargi rajamisel Liivi lahes (VEE3400000):

1.2.1. süvendamine ja süvenduspinnase kaadamine kaadamisaladele Saare-Liivi N (KAS0000028) ja Saare-Liivi S (KAS0000029) mahus kuni 830 000 m³, tahkete ainete paigutamine mere põhja mahus kuni 1 857 500 m³ ja süvenduspinnase kasulik paigutamine mahus kuni 249 000 m³ vundamentide (kuni 80 tuulegeneraatorit ja kuni 3 merealajaama) rajamisel;

1.2.2. süvendamine ja süvenduspinnase kasulik paigutamine mahus kuni 1 560 000 m³ ja tahkete ainete paigutamine mahus kuni 46 471 m³ tuulepargisiseste kaablite ja eksportkaablite paigaldamisel.

1.3. Määrata keskkonnaloale nr KL-526251 keskkonnameetmed ja töökorralduslikud nõuded ja tingimused vee erikasutuse mõju vähendamiseks (loa tabel V10, V11 ja V16), seire nõuded (loa tabel V8, V10) ja nõuded teabe esitamiseks (loa tabel V17).

1.4. Määrata keskkonnaloale nr KL-526251 järgnev kõrvaltingimus:

1.4.1. Detailne seirekava tuleb esitada Keskkonnaametile kooskõlastamiseks pool aastat enne vee erikasutuse eelsete seiretööde algust, kooskõlastatud seirekava saab keskkonnavalua osaks ja sellest tuleb lähtuda seire teostamisel ja seiretulemuste esitamisel. Kui seire käigus lisandub uut ja täiendavat infot, siis on võimalik seire tulemustest lähtuvalt keskkonnavalua tingimused üle vaadata ja vajadusel keskkonnavalua muuta.

1.5. Keskkonnavalua antakse kehtivusega 12 aastat.

1.6. Korraldus jõustub Utilitas Wind OÜ-le teatavakstegemisel.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnavalua taotluse läbivaatamine

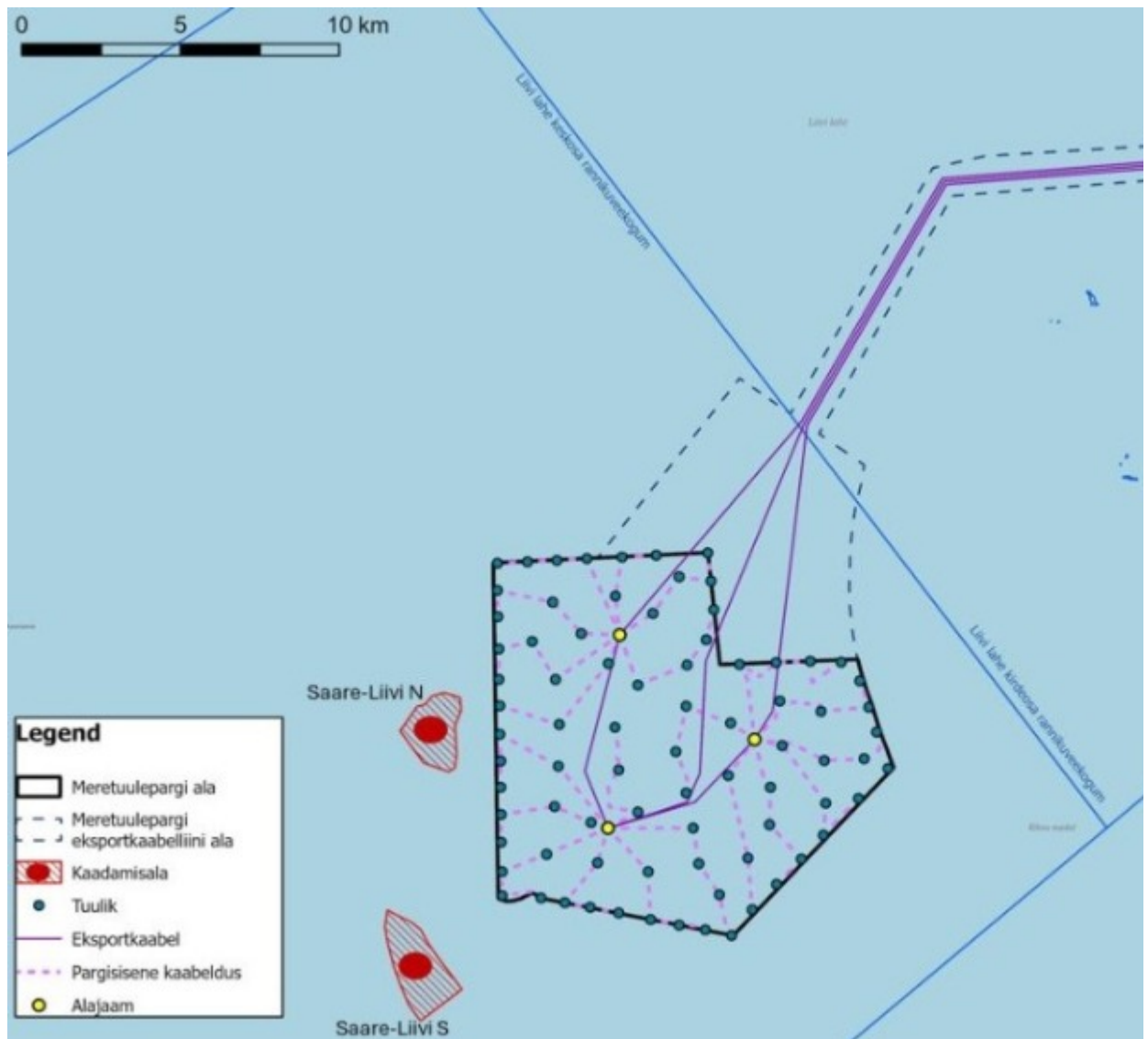
2.1.1. Utilitas Wind OÜ (registrikood 16171123, Keslinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, Maakri tn 19/1) on esitanud esmase vee erikasutuse keskkonnavalua (*keskkonnavalua*) taotluse 22.12.2025. Taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis (*KOTKAS*) 22.12.2025 taotlusena nr T-KL/1031459, menetlus nr [M-134858](#). Nõuetekohane taotlus nr T-KL/1031459-3 (registreeritud KOTKASes numbriga DM-134858-4) esitati 23.01.2026. Menetluse aluseks on 23.01.2026 esitatud parandustaotlus nr [T-KL/1031459-3](#) (*taotlus*).

2.1.2. Taotluse kohaselt kavandatakse vee erikasutust Saare-Liivi meretuulepargi (kuni 80 tuulegeneraatorit ja kuni 3 merealajaama) rajamisel ja veekaabelliinide (sh eksportkaabelliinide) rajamisel Liivi lahes (VEE3400000) (Liivi lahe kirdeosa rannikuveekogumis (EE_18) ja Liivi lahe keskosa rannikuveekogumis (EE_18)). Taotluse esitamise hetkel ei ole tuulikute ega merealajaamade rajamisel kasutatavat vundamenditüüpi valitud, kuna valik sõltub täpsemate ehitusgeoloogiliste uuringute tulemustest. Seetõttu on taotluses välja toodud mõlemad võimalikud vundamenditüübid (so vaivundament ja gravitatsioonvundament) ja nende paigaldamisega kaasnev maksimaalne vee erikasutuse maht. Vastavad vee erikasutuse maksimaalse mahu andmed on välja toodud ka seoses kaablite paigaldamisega (vt tabel 1).

Tabel 1. Kavandatav vee erikasutus, vee erikasutuse eesmärk, maht.

vee- erikasutuse eesmärk ↓	vee erikasutus →	süvendamine	tahkete ainete paigutamine	süvendus- pinnase kasulik paigutamine	kaadamine	selgitus
eksportkaablite paigaldamine		360 000 m ³	17 671 m ³	360 000 m ³	-	kuni 3 kaablit, iga kaabli oriendurv pikkus 40 km
	süvendus- pinnase maht kuni 4 m ³ /m		kaabel	süvenduspinnas kasutatakse kasulikult kaablite katteks		
eksportkaablite paigaldamine tuulepargi ala sees		240 000 m ³	11 800 m ³	240 000 m ³	-	kuni 3 kaablit, iga kaabli oriendurv pikkus 10 km
	süvendus- pinnase maht kuni 4 m ³ /m		kaabel	süvenduspinnas kasutatakse kasulikult kaablite katteks		
tuulepargiseste kaablite paigaldamine		960 000 m ³	17 000 m ³	960 000 m ³	-	oriendurv kogupikkus kuni 240 km
	süvendus- pinnase maht kuni 4 m ³ /m		kaabel	süvenduspinnas kasutatakse kasulikult kaablite katteks		
gravitatsioonivun- damendi rajamine		830 000 m ³	1 857 500 m ³	-	830 000 m ³	kuni 80 tuulegeneraatorit ja kuni 3 merealajaama
	vundamendi aluse ettevalmista- misel eemaldatav pinnas		tagasitäide, erosioonikaitse, killustikupadi, vundament ja vundamendi täide			
vaivundamendi rajamine		415 000 m ³	323 700 m ³	249 000 m ³	415 000 m ³	kuni 80 tuulegeneraatorit ja kuni 3 merealajaama
	puurimisel /vaiamisel tekkiv pinnas		vundament, vuukimismaterjal, erosioonikaitse	pinnase sobivusel kasutatakse puurimisel tekkinud pinnast erosioonikaitseks ning selle võrra väheneb tahkete ainete paigutamise maht		

2.1.3. Taotluses on markeeritud veekogumite lõikes **vee erikasutuse ala** (vt joonis 1). Vee erikasutuse ala hõlmab potentsiaalset tuulepargi ala, eksportkaablite ala ja kaadamiskohtasid. Taotlusele on lisatud indikatiivne **vee erikasutuse positsioonide** skeem (potentsiaalsete tuulegeneraatorite ja kaablite paiknemine). Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) on 28.01.2026 otsusega nr [1-7/26-038](#) andnud hoonestusloa merepõhja koormamiseks meretuulepargiga sh meretuulepargi alal olevad eksportkaablid ja tuulepargisisesed kaablid (*tuulepargi hoonestusluba*) ning 28.01.2026 otsusega nr [1-7/26-037](#) hoonestusloa merepõhja koormamiseks eksportkaablitega (*eksportkaabli hoonestusluba*). Keskkonnaloas märgitud potentsiaalset tuulepargi ala ja eksportkaablite ala kattub tuulepargi hoonestusloas ja eksportkaabli hoonestusloas toodud hoonestusaladega.

Joonis 1. Vee erikasutuse ala ja indikatiivsed vee erikasutuse positsioonid (potentsiaalsete tuulegeneraatorite ja kaablite paiknemine) veekogumite lõikes.

2.1.4. Vee erikasutusega kaasnevat keskkonnamõju on hinnatud Roheplaan OÜ poolt 2025 aastal koostatud keskkonnamõju hindamise (KMH) aruandes „Saare-Liivi meretuulepargi keskkonnamõju hindamine“^{[1][2]}.

2.1.5. Keskkonnaluba taotletakse 12-ks aastaks. Taotluses on selgitatud, et vee erikasutuse eelduseks on muu hulgas ka järgmised tegevused: a) KMH aruande tabeli 7.5-1 kohaste ehitusgeoloogiliste uuringute ning seire-uuringute teostamine; b) ehituslubade taotlemine ja saamine. Seega on need tegevused vee erikasutuse alustamise lahutamatuks osaks.

2.1.6. Keskkonnaamet pidas esitatud infot piisavaks keskkonnaloa menetluse algatamiseks. Haldusmenetlus algab taotluse esitamisega haldusorganile (HMS § 35 lg 1 p 1).

2.2 Taotluse avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

2.2.1. Loa andja edastas esmase taotluse 22.12.2025 KOTKAS kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Kihnu Vallavalitsusele (KeÜS § 43 lg 1 ja 2). Kihnu Vallavalitus arvamust ei avaldanud.

2.2.2. Loa andja teavitas 27.01.2026 taotlejat taotluse menetlusse võtmisest (registreeritud KOTKASes 27.01.2026 numbriga DM-134858-6) ning küsis võimalike puudutatud kohalike omavalitsuste arvamust taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 1) (registreeritud KOTKASes 27.01.2026 numbriga DM-134858-7 ja DM-134858-9).

2.2.3. Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 27.01.2026 väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitas mõjutatud isikuid taotluse esitamisest (registreeritud KOTKASes 27.01.2026 numbriga DM-134858-7) (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2) ning avalikkust 27.01.2026 ajalehes Postimees (KeÜS § 47 lg 2).

2.2.4. Taotluse avalikustamise teatele vastas 28.01.2026 kirjaga Kliimaministeerium [\[3\]](#) (*KLIM*) (registreeritud KOTKASes 28.01.2026 numbriga DM-134858-10), 29.01.2026 kirjaga Ignitis renewables Estonia OÜ [\[4\]](#) (*Ignitis*) (registreeritud KOTKASes 30.01.2026 numbriga DM-134858-11), 02.02.2026 kirjaga Häädemeeste Vallavalitsus (registreeritud KOTKASes 02.02.2026 numbriga DM-134858-12), 23.02.2026 kirjaga Saaremaa Vallavalitsus (registreeritud KOTKASes 23.02.2026 numbriga DM-134858-17), 23.02.2026 kirjaga Transpordiamet [\[5\]](#) (registreeritud KOTKASes 23.02.2026 numbriga DM-134858-18) ja 26.02.2026 kirjaga TTJA (registreeritud KOTKASes 26.02.2026 numbriga DM-134858-20).

2.2.5. KLIM selgitas, et ei pea vajalikuks olla nimetatud loamenetlusse kaasatud, kuid esitas ettepaneku loatingimuste seadmiseks. Lähtuvalt Eesti Merestrateegiast ja Euroopa Liidu looduse taastamise määrusest (EL 2024/1991, jõustunud 2024 a) on riigil kohustus hinnata merepõhja elupaigatüüpide kao ja häiringute pindalalist ulatust. Seega palutakse keskkonnaloale lisada kohustus esitada pärast vee erikasutuse lõppu võimalikult täpne pindalaline info rajatud tuulikuvundamentide ja kaablitrasside kohta GIS andmestikuna. Nimetatud info võimaldab hiljem hinnata elupaikade pindalalist kadu ja häiringuid lähtuvalt erinevate õigusaktide hindamismetoodikatest ja vajadustest, samuti on see vajalik meresõiduohutuse tagamiseks.

Keskkonnaamet nõustub ettepanekuga ja arvestab ettepanekut menetluses ja keskkonnaloa andmisel (vt p 3.3.27).

2.2.6. Ignitis, Saaremaa Vallavalitsus ja Transpordiamet avaldasid soovi menetluses osaleda. Ettepanekud taotlusele puudusid. Keskkonnaamet arvestab asjaoludega menetluses.

2.2.7. Häädemeeste Vallavalitsus tõi välja, et kavandatud tegevus ei toimu Häädemeeste valla haldusterritooriumil ning seega taotluses toodud tegevus ei ole seotud Häädemeeste valla haldusterritooriumiga. Lähtuvalt eeltoodust ei peeta asjakohaseks arvamust avaldada. Keskkonnaamet arvestab asjaoludega menetluses.

2.2.8. TTJA avaldas soovi olla kaasatud edasises menetluses. Lisaks paluti lisada taotlusele tabelisse 4.1. info hoonestuslubade andmise kohta ning juhiti tähelepanu, et taotluse tabelis 4.4.1 toodud vee erikasutuse ala kagunurga ruumikuju ei ühti eksportkaabelliini hoonestusloa nr 1-7/26-037 koormatava alaga (tekkinud on väike kattumine meretuulepargi alaga).

Keskkonnaamet võtab hoonestuslubade andmisega seotud info teadmiseks ja arvestab sellega

menetluses (vt p 2.1.3), kuid ei pea vajalikuks taotluse täiendamist. Hoonestuslubadega on võimalik tutvuda TTJA dokumendiregistris, Keskkonnaamet lisab viited neile keskkonnaloa korralduses (vt p 2.1.3).

Keskkonnaloas määratakse vee erikasutuse alad veekogumite lõikes (Liivi lahe kirdeosa rannikuvesi ja Liivi lahe keskosa rannikuvesi, vt joonis 1, vt p 3.2.6.). Seega võib keskkonnaloal märgitud eksportkaabli vee erikasutuse ala erineda natuke hoonestusloal märgitud ruumikujust. Nõustume, et taotluses oli vee erikasutuse alade juures väike kattuvus, kuid Keskkonnaamet korrigeerib keskkonnaloal vee erikasutuse ruumikuju lähtudes veekogumite piirist. Keskkonnaamet ei pea vajalikuks taotluse muutmist, korrigeerimine tehti lähtuvalt ettevõtte esitatud koordinaatidest (taotluse lisa 7).

2.2.9. Keskkonnaamet edastas lähtuvalt VeeS § 191 lg-st 1 Transpordiametile kooskõlastamiseks kaadamisalade andmed (registreeritud KOTKASes 05.02.2026 numbriga DM-134858-13). Transpordiamet kooskõlastas 25.02.2026 kirjaga (registreeritud KOTKASes 25.02.2026 numbriga DM-134858-19) kaadamisalad.

2.3 Otsuse eelnõu avalikustamine

2.3.1. Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ja eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). ***Avalikku arutelu ei korraldatud/korraldati kuna menetlusosalised ega avalikkus ei ole esitanud/esitasid loa menetluse ajal vastavaid ettepanekuid ega vastuväiteid.***

2.2.5. Keskkonnaamet teavitas 26.03.2026 loa andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, 26.03.2026 ajalehes Postimees ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 48 lg 1, 3 ja 4, KeHJS § 11 lg 2²). ***Eelnõudele ei esitatud/esitati ettepanekuid ega/ja vastuväiteid (vt korralduse peatükist X.X).***

[1] KMH aruanne on kättesaadav: [KOTKAS - AVE v2.13.44](#)

[2] Nõuetele vastavaks tunnistatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti 06.08.2025 otsusega nr [16-7/21-02502-212](#) „OÜ Utilitas Wind Saare-Liivi meretuulepargi esialgse ala ja põhivõrguga ühendamiseks paigaldatavate veekaabelliinide keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamine“. Kättesaadav: [https://jvis.ttja.ee/modules/dokumendiregister/?search\[public_number\]=16-7%2F21-02502-212](https://jvis.ttja.ee/modules/dokumendiregister/?search[public_number]=16-7%2F21-02502-212) (03.02.2026).

[3] Registrikood 70001231, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Suur-Ameerika tn 1, 10122.

[4] Registrikood 17035681, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Narva mnt 5, 10117.

[5] Registrikood 70001490, aadress Harju maakond, Tallinn, Lasnamäe linnaosa, Valge tn 4/1, 11413.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

3.1.1. Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. Samuti tuleb hinnata keskkonnamõju, kui kavandatakse tegevust, millega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

3.1.2. Ettevõtte kavandatav tegevus on KeHJS-e mõistes olulise keskkonnamõjuga tegevus (KeHJS § 6 lg 1 p 17 ja 17¹). Kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju ja eelhinnangust selgub, et seda mõju on keskkonnamõju hindamise käigus asjakohaselt juba hinnatud, asjaolud ei ole olulisel määral muutunud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet, jätab otsustaja selle keskkonnamõju hindamise algatamata (KeHJS § 11 lg 6). Otsustaja jätab eelhinnangu andmata, kui kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamisest ei ole möödunud rohkem kui neli aastat ning asjaolud ei ole olulisel määral muutunud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet (KeHJS § 11 lg 6¹).

3.1.3. TTJA algatas 23.12.2021 otsusega nr 1-7/21-521 Saare-Liivi meretuulepargi hoonestusloa menetluse ning KMH. TTJA tunnistas 06.08.2025 otsusega nr 16-7/21-02502-212 „OÜ Utilitas Wind Saare-Liivi meretuulepargi esialgse ala ja põhivõrguga ühendamiseks paigaldatavate veekaabelliinide keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamine“ KMH aruande nõuetele vastavaks. Seega, Saare-Liivi meretuulepargi KMH aruande nõuetele vastavaks tunnistamisest ei ole möödunud rohkem kui neli aastat. Keskkonnaamet kooskõlastas KMH aruande 18.07.2025[1].

3.1.4. KMH aruande kohaselt (nt ptk 2.2) koostati KMH aruanne veekaabelliini rajamiseks põhivõrguga ühenduse loomiseks veekaabelliini alal ja meretuulepargi rajamiseks hoonestusloa taotluse esialgsel alal (lõunapoolse ebasobiva ala välja jättes). Mõjude hindamise tulemusena kujunes reaalse alternatiivina välja põhialternatiiv 3. KMH aruande ptk-s 2.6.2 on kirjeldatud eksportkaablite, tuulepargisiseste kaablite ja meretuulepargi ning alajaamade rajamise etappi, sh ka planeeritava tegevuse elluviimiseks vajalikku vee erikasutust. Välja on toodud vee erikasutuse ulatus ja mahud (vt tabel 2). Markeeritud vee erikasutuse mahtudest ja ulatusest on lähtutud ka mõjude hindamisel. Seega, KMH aruandes on hinnatud mõjusid ka seoses vee erikasutusega. Keskkonnaloa taotluse kohaselt kavandatakse vee erikasutust mahus, mis on vajalik püstitamiseks meretuuleparki lähtuvalt põhialternatiivist 3 (kuni 80 tuulegeneraatorit ja kuni 3 merealajaama). Lisaks, vee erikasutuse ala, vee erikasutuse positsioonid ja vee erikasutuse maht on kooskõlas KMH aruandes tooduga. Seega on taotluses kirjeldatav tegevus kooskõlas Saare-Liivi KMH aruandes analüüsitud alternatiiviga 3, KMH aruandes on vee erikasutusega kaasneda võivad mõjusid hinnatud piisavas mahus.

Tabel 2. KMH aruandes käsitletud vee erikasutuse mahud ja keskkonnaloa taotluses kirjeldatud vee erikasutuse mahud.

	KMH aruandes toodud vee erikasutuse maht	rajatiste arv	keskkonnaloa taotluses toodud maksimaalne vee erikasutuse maht
süvendamine vundamendi paigaldamisel	10 000 m ³ vundamendi kohta	kuni 80 tuulikut + kuni 3 alajaama (KMH aruande tabel 2.4.1)	mahus kuni 830 000 m ³
kaadamine kaadamisalale	10 000 m ³ vundamendi kohta	kuni 80 tuulikut + kuni 3 alajaama (KMH aruande tabel 2.4.1, lk 32)	mahus kuni 830 000 m ³
killustikupadi	2500 m ³ vundamendi kohta	kuni 80 tuulikut + kuni 3 alajaama (KMH aruande tabel 2.4.1, tabel 2.6-1)	tahkeid aineid mahus kuni 207 500 m ³
tagasitäide	5000 m ³ vundamendi kohta	kuni 80 tuulikut + kuni 3 alajaama (KMH aruande tabel 2.4.1, lk 29)	tahkeid aineid mahus kuni 415 000 m ³
vundament	3063 m ³ vundament+ballast vundamendi sisse	kuni 80 tuulikut + kuni 3 alajaama (KMH aruande tabel 2.4.1, lk 29-30)	tahkeid aineid mahus kuni 1 235 000 m ³
erosioonikaitse	3000 m ³ vundamendi kohta	kuni 80 tuulikut + kuni 3 alajaama (KMH aruande tabel 2.4.1, tabel 2.6-2)	tahkeid aineid mahus kuni 249 000 m ³
süvendamine kaablite paigaldamisel	4 m ³ /m	eksportkaablid (kuni kolm kaablit), tuulepargi sisesed kaablid (KMH aruande tabel 2.4.1, lk 35, KMH aruande lisa 3.2. joonis 2.6.1)	kuni 1 560 000 m ³

*kuni 80 tuuliku ja kuni 3 alajaama puhul rajatakse kuni 83 vundamenti

3.1.5. Saare-Liivi KMH aruande lõppjärelendus on toodud KMH aruande ptk-s 9 „Aruande kokkuvõte“. Kokkuvõttes leiti, et lindude rände- ja toitumisalade tõttu on sobimatu algselt taotletud ala lõunapoolne ning ebasobivate ehitusgeoloogiliste tingimuste ja arktiliste partide peatumis- ja toitumisalade tõttu ka põhjapoolne osa. Seetõttu kujunes välja põhialternatiiv 3 kuni 80 tuulikuga. KMH käigus viidi läbi vähemalt 20 erinevat uuringut ja modelleerimist. KMH ei tuvastanud põhialternatiivi 3 puhul ühegi hinnatud keskkonnamõju suhtes olulist negatiivset keskkonnamõju asjakohaste keskkonnamõjude (edaspidi ka *leevendusmeetmete*) rakendamisel. Seega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju ka vee erikasutusega asjakohaste keskkonnamõjude rakendamisel. Võimalike keskkonnamõjude vältimiseks ja vähendamiseks toodi välja keskkonnamõjude (KMH aruande ptk 7.2. ja 7.5.).

KMH aruandes järeldati, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset piiriülest keskkonnamõju üheski hinnatud valdkonnas. Samuti ei tuvastatud negatiivset kumulatiivset koosmõju Liivi lahe meretuulepargiga. Seega, ka kavandatava vee erikasutusega ei kaasne negatiivset piiriülest keskkonnamõju ega kumulatiivset koosmõju Liivi lahe meretuulepargiga.

Natura asjakohases hindamises järeldati, et merealal kavandatavate tegevuste elluviimisel puuduvad ebasoodsad mõjud kõikidele hinnatud Natura 2000 võrgustiku aladele (Kihnu loodusala, Pärnu lahe linnuala, Väinamere linnuala, Kahtla-Kübassaare linnuala) ja nende kaitse-eesmärkidele. Natura 2000 võrgustiku alade terviklikkust merealal kavandatava tegevuse

elluviimine ei kahjusta. Seega ei kahjusta ka vee erikasutus Natura 2000 võrgustiku alade terviklikkust.

3.1.6. Lähtuvalt eeltoodust, KMH aruanne käsitleb ka vee erikasutusega kaasnevaid mõjusid. KMH aruandes on markeeritud vajalikud keskkonnameetmed ka seoses vee erikasutusega. Teadaolevalt ei ole asjaolud oluliselt muutunud ning loa andjal on olemas teave keskkonnaloa andmise üle otsuse tegemiseks. Keskkonnaamet arvestab KMH aruandes markeeritud keskkonnameetmetega keskkonnaloa andmisel ja keskkonnameetmete määramisel. Täiendavad keskkonnauuringud oluliste mõjude välja selgitamiseks ei ole vajalikud. Käesolev otsus sisaldab vajalikke keskkonnameetmeid, neid kaalutakse käesolevas korralduses ja need kantakse keskkonnaloale. Lähtuvalt eeltoodust otsustab Keskkonnaamet jätta KMH algatamata. Keskkonnaloa andmise üle otsustamisel arvestatakse Saare-Liivi KMH tulemustega, sh keskkonnameetmetega, pidades silmas keskkonnaloa eset (vee erikasutus). KeHJS § 11 lg 6² nimetatud asjaolud esinevad ja Keskkonnaamet ei anna seetõttu eelhinnangut ning otsustab jätta KMH algatamata.

3.2. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Lubatudav tegevus

3.2.1. Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga – sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

3.2.2. Taotluse kohaselt kavandatakse süvendamist, tahkete ainete paigutamist mere põhja, süvenduspinnase kasulikku paigutamist ja kaadamist tuulegeneraatorite ja alajaamade vundamentide rajamisel ning tuulepargisest kaablite ja eksportkaablite paigaldamisel (vt tabel 1).

3.2.3. Saare-Liivi tuulepargi KMH aruande kohaselt on tuulepargi rajamisel võimalik kasutada kas vaivundamente või gravitatsioonivundamente. Kummagi vundamenditüübi kasutamisel ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju, kui rakendatakse KMH aruande ptk-s 7.2 markeeritud keskkonnameetmeid. Taotluse kohaselt vundamendi tüüp ja vee erikasutuse positsioonide lõplik asukoht määratakse edasiste uuringute järgselt.

3.2.4. Keskkonnaluba on kohustuslik nii merepõhja süvendamisel ja süvenduspinnase paigutamisel mere põhja (VeeS § 187 p 8), tahkete ainete paigutamisel mere põhja allpool keskmist veetaset (VeeS § 187 p 10) kui ka kaadamisel (VeeS § 187 p 11).

3.2.5. Keskkonnaluba reguleerib süvendamist, tahkete ainete paigutamist, süvenduspinnase paigutamist ja kaadamist. Lähtuvalt eeltoodust fikseeritakse keskkonnaloal maksimaalsed lubatavad vee erikasutuse mahud, ei fikseerita vundamendi paigaldamise lõplikku tehnoloogiat (vundamendi tüüpi). Keskkonnaluba antakse süvendamiseks ja süvenduspinnase kaadamiseks kaadamisaladele Saare-Liivi N (KAS0000028) ja Saare-Liivi S (KAS0000029) mahus kuni 830

000 m³, tahkete ainete paigutamiseks mere põhja mahus kuni 1 857 500 m³ ja süvenduspinnase kasulikuks paigutamiseks mahus kuni 249 000 m³ vundamentide (kuni 80 tuulegeneraatorit ja kuni 3 merealajaama) rajamisel (otsuse p 1.2.1.). Keskkonnaluba antakse süvendamiseks ja süvenduspinnase kasulikuks paigutamiseks mahus kuni 1 560 000 m³ ning tahkete ainete paigutamiseks mahus kuni 46 471 m³ tuulepargisest kaablite ja eksportkaablite paigaldamisel (otsuse p 1.2.2.).

3.2.6. Vee erikasutuse maksimaalsed mahud fikseeritakse keskkonnaloa tabelites V10 ja V11 veekogumite lõikes, kuna mereala seisundi hindamise üksuseks on just rannikuveekogum. Käesoleval juhul toimub eksportkaablite paigaldamisega seotud vee erikasutus valdavas osas Liivi lahe kirdeosa rannikuveekogumis (EE_18). Tuulegeneraatorite paigaldamisega, tuulepargi sisest kaablite paigaldamise ja osaliselt eksportkaablite paigaldamisega seotud vee erikasutus toimub Liivi lahe keskosa rannikuveekogumis (EE_19).

3.2.7. Keskkonnaloas fikseeritakse vee erikasutuse ala. Vee erikasutuse täpsed positsioonid pannakse paika edasiste uuringute järgselt ning need võivad nihkuda võrreldes esialgsete positsioonidega (vt joonis 1). Nihutamine peab olema kooskõlas KMH aruandes tooduga. Asjaolu markeeritakse keskkonnaloas töökorraldusliku tingimusena (vt p 3.3.22).

3.2.8. Taotluses on välja toodud kaks kaadamisala. Mõlema kaadamisala kasutamine on vajalik, kuid kaadamisala kasutuse valik iga operatsiooni korral teostatakse mereoperatsioonide planeerimisel. Kaadamiseks valitakse alati lähim kaadamisala. Mõlema kaadamisala maksimaalne maht on 75% kogu keskkonnaloa taotluse kohasest maksimaalsest ettenähtud kaadatava materjali mahust. Seega on nii kaadamisala Saare-Liivi N kui ka kaadamisala Saare-Liivi S maht 622 500 m³. Keskkonnaloas fikseeritakse mõlema kaadamisala maksimaalne lubatud kaadamise maht, sest käesolevalt ei ole teada täpne kogus, mis kummalegi alale kaadatakse. Siiski on selge, et kaadatava pinnase kogumaht ei ole suurem kui süvenduspinnase maht. Minimeerimaks merepõhja killustumist tuleb tagada kaadamine just ettenähtud aladele ning kaadamise süstemaatiline teostamine (vt p 3.3.26.).

Keskkonnaloa kehtivus

3.2.9. VeeS § 189 lg 1 kohaselt on vee erikasutuse keskkonnaluba tähtajatu, va kui tegevus on ühekordne (VeeS § 189 lg 1 p 2). Keskkonnaluba taotletakse kehtivusega 12 aastat. Taotluse kohaselt on kavandatud vee erikasutus vajalik tuulegeneraatorite ja alajaamade vundamentide ning kaablite paigaldamisel. Lähtuvalt KMH aruande peatükkidest 2.6.2., 7.2. ja 7.5. on enne vee erikasutusega alustamist vajalikud täpsemad geoloogilised uuringud, ehituseelne seire ja alles sellele järgneb rajamisetapp. Lisaks, enne vee erikasutuse algust on vajalik veel ehitusloa taotlemine. Selline töökorraldus on markeeritud ka taotluses. Lähtuvalt eeltoodust antakse keskkonnaluba kehtivusega 12 aastat, selle perioodi jooksul on võimalik teha vajalikud ettevalmistused ja uuringud ning ellu viia ka vee erikasutus.

3.2.10. KeÜS § 62 lg 1 p 3 sätestab, et keskkonnaloa andja tunnistab keskkonnaloa kehtetuks, kui loa alusel lubatud tegevust ei alustata kahe aasta jooksul loa andmisest arvates. KeÜS kommentaaride[2] kohaselt aitab see loa kehtetuks tunnistamise alus vältida piiratud ressursi –

milleks loodusvarasid tuleb pidada – kasutusõiguse reserveerimist piiramatuks ajaks. Samuti on sellise regulatsiooni eesmärgiks tagada, et teatud ajal olnud informatsiooni alusel (nt KMH aruanne) antud õiguse realiseerimist ei lükataks kaugesse tulevikku ja sellega seotud kohustusi (nt seirekohustused) ei hakataks täitma kauges tulevikus arvestades, et keskkonnaolukord on ajas pidevalt muutuv. Siiski tõdetakse, et mahukate tegevuste puhul võib ka tegevuse ettevalmistusi lugeda tegevuse alustamisena. Ka käesoleval juhul on põhjendatud ettevalmistavaid tegevusi (ehitusgeoloogilised uuringud, ehituseelne seire, ehituslubade taotlemine ja saamine) lugeda tegevuse alustamisena, kuna need on vee erikasutuse tegevuste alustamise lahutamatuks osaks.

3.3. Nõuded vee erikasutuseks

3.3.1. Keskkonnaluba reguleerib süvendamist, tahkete ainete paigutamist, süvenduspinnase paigutamist ja kaadamist. KMH aruandes käsitleti nii vee erikasutusega kaasnevaid mõjusid, kui ka laiemalt meretuulepargi püstitamist (tuulegeneraatorite tornid, labad) ja tuulepargi käitamist (elektri tootmine tuulegeneraatorite töö käigus) ning nende tegevustega seotud mõjusid.

Saare-Liivi tuulepargi KMH aruande kohaselt ei kaasne tegevusega, sh vee erikasutusega, olulist mõju veekogumi seisundile, merepõhja elupaikadele ega elustikule. Seega ei sea vee erikasutus ohtu veemajanduskavade[3] (VMK) ja Eesti Merestrateegia[4] eesmärkide (hea keskkonnaseisund) saavutamist. Lisaks, Natura asjakohases hindamises järel dati, et tegevusel puudub ebasoodne mõju kõikidele hinnatud Natura 2000 võrgustiku aladele ja nende kaitse-eesmärkidele. Seega puudub ebasoodne mõju ka vee erikasutusel. Oluline on lähtuda KMH aruandes välja pakutud keskkonnameetmetest (KMH aruande ptk 7.2. ja 7.5.).

KMH aruandes toodud meetmed ei ole otsekohalduvad. Meetmed seoses mereala koormamisega tuulepargiga ja kaablitrassidega on seatud vastavates hoonestuslubades (tuulepargi hoonestusloas ja eksportkaabli hoonestusloas). Keskkonnaamet lähtub keskkonnaloa andmisel KMH aruandes toodud keskkonnameetmetest lähtuvalt loa reguleerimisalast - vee erikasutusest. Lisaks seatakse täpsustavad töökorralduslikud nõuded ja tingimused otsustaja kaalutlusotsuse alusel lähtuvalt vee erikasutusest.

Lähtuvalt KMH aruande ptk-st 7.2, võttes aluseks VeeS § 193 lg 1 p 6, 8, 9 ja 12 ja KeÜS § 53 lg 1 p 6, seatakse keskkonnaloale leevendusmeetmed, mis on vajalikud vee erikasutusega seotud oluliste mõjude leevendamiseks (loa tabel V16). Lisaks, seatakse loale töökorralduslikud nõuded ja tingimused (loa tabelis V10, V11, V16).

Keskkonnameetmed KMH aruandest lähtuvalt

Merevee kvaliteet

3.3.2. Idapoolsete tuulikute ja eksportkaabli paigaldamisel vältida heljumit tekitavaid töid tugevamate (alates 10 m/s) lõuna- ja läänekaarte tuultega. Vee erikasutus eksportkaabli paigaldamisel tuleb korraldada lähtuvalt heljumi operatiivsest seirest (vt p 3.4.12). Eksportkaablite paigaldamise ajal heljumipilve levikul väljaspoole kaabli 300 m puhvertsooni

(täpne puhverala tuleb eelnevalt üle täpsustada setete leviku modelleerimisega) sügavusvööndisse madalamale kui 6 m tuleb tööd peatada. Nimetatud heljumipilve kontsentratsioon ja puhvertsooni ulatus tuleb täpsustada seirekava koostamisel.

3.3.3. Võimaliku õlilekke kiireks likvideerimiseks peab koostama reostustõrje plaani, mis sisaldaks tulevikus mh võimalusel ka tarkade poide paigaldamist ja kasutamist. Koostatava merereostustõrje plaani peab enne lõplikku valmimist saatma arvamuse avaldamiseks Mereväele, Keskkonnaametile, Transpordiametile ning Kliimaministeeriumile.

Merepõhja elupaigad ja elustik

3.3.4. Vältida tuleb tuulikute vundamentide rajamist (sh vee erikasutust vundamentide rajamisel) elupaigatüübile karid.

3.3.5. Süvistamine eksportkaablitrassi paigaldamisel merepõhja footilises osas tundlike alade lähedal (s.t liivamadala ja meriheina kooslusega alad) tuleb ajastada selliselt, et välistada kõige produktiivsemat vegetatsiooniperioodi (mai-august). Selleks kaasata merebiolooge konkreetsete tööde (detailisel) kavandamisel, et leida keskkonna seisukohast parimad lahendused.

3.3.6. Liivamadala elupaigatüübi puhul (meriheina kooslused) tuleb taastada meriheina kooslused pärast vee erikasutust kaablitrassi rajamisel. Kahjustatud meriheina kooslused tuleb taastada vähemalt ühe vegetatsiooniperioodi jooksul. Sellega saab kahjustatud elupaigatüübi täielikult taastada. Meriheina koosluste taastamise eelduseks on piirkonnas detailse meriheina koosluste paiknemise kaardistamine enne tööde teostamist vee erikasutuse eelse seire käigus (vt p 3.4.9.). Kaardistuse ulatus peab hõlmama kogu potentsiaalset mõjuala (sügavusvahemik 0-6 m, 300 m mõlemale poole potentsiaalsest kaablitrassist). Kooslused tuleb taastada sama tihedusega, kui on piirkonnas looduslikud kooslused. Taastamise tõhusust tuleb seirata vähemalt kahe järgneva hooaja jooksul (vt p 3.3.21.) ja vajadusel taastamise protseduure korrata.

3.3.7. Kaablitrassi paigaldamisel karide elupaigatüübile tuleb süvistatud kaabel katta looduslikule sarnaste omadustega materjaliga. Juhul kui karide puhul on tegemist paekiviga, siis tuleks katmiseks kasutada paekivi, kui aga karid moodustuvad graniitrahnudest, tuleks katmiseks kasutada samasugust materjali.

Linnustik

3.6.8. Tuulikud (seega ka vee erikasutuse positsioonide) on soovitatav paigutada ridadesse, mille suund ühtib valdava rändesihiga. Valdavaks rändesihiks on käesoleval juhul kirre-edel.

3.3.9. Vee erikasutust tuulepargi rajamisel tuleb vältida talvel (detsember-märts) kogu tuulepargi alal ja kevadel (aprill-mai) tuulepargi põhja- ja kaguosas (KMH aruanne joonis 3.5-29) (vt joonis 2). Detailse seirekava koostamisel (vt ptk 3.4.3.) tuleb ajalised piirangud koostöös erialaekspertidega üle vaadata ning vajadusel täpsustada.

Hülged

3.3.10. Kui vee erikasutus vundamentide paigaldamisel toimub löök- ja vibrorammimise meetodil, tuleb tekkiva võimaliku impulssmüra vältimiseks rakendada selleks ette nähtud kombineeritud leevendavaid meetmeid:

- Rammimise aeglane alustamine (soft start), kus esimesed 30–45 minutit kasutatakse maksimaalselt 20% löögienergiast, võimaldamaks loomadel piirkonnast eemalduda. Aeglase alguse aja jooksul saab loomastik pääseda ohutusse kaugusesse.
- Mullikardinate (*bubble curtain*) kasutamist rammimistööde ajal veealuse müra summutamiseks.
- Akustiliste heidutusvahendite (sealhulgas AHD – *Acoustic Deterrent Device*) kasutamist enne rammimistööde algust, et suunata loomad ohutusse kaugusesse. Vajalik kasutusperiood eelkõige perioodil juuli kuni jaanuar.

Kalad

3.3.11. Räime kudemisrände häirimise vältimiseks peab 1. märtsist kuni 30. aprillini tuulepargiala lääneservas (KMH aruande joonisel 3.8-6 märgitud piirkonnas) vältima vee erikasutust vundamentide paigaldamisel ja kaablite paigaldamisel ning kaadamist kaadamisaladele (vt joonis 2).

3.3.12. Sügisräime kudemise ja räimevastsete suurima leviku ajal 1. septembrist kuni 31. oktoobrini peab Mölli madala piirkonnas (KMH aruande joonisel 3.8-6 märgitud piirkonnas) lähemal kui üks kilomeeter 20 m samasügavusjoonest vältima vee erikasutust vundamentide paigaldamisel ja kaablite paigaldamisel.

3.3.13. Vee erikasutust eksportkaabli koridori alal tuleb vältida räime ja teiste kalaliikide kudemisperioodil 1. aprillist kuni 31. maini.

3.3.14. Merekaablitest emiteeruva elektromagnetvälja potentsiaalse negatiivse mõju vähendamiseks tuleb kaablid merepõhja süvistada või katta. Kasutatavad kaablid võiksid eelistatult olla vahelduvvooluga ja kolmetuumalised.

Kaitstavad loodusobjektid, Natura alad

3.3.15. Pärnu lahe linnuala piires olevas rannikuvööndis peab välistama vee erikasutuse eksportkaabli paigaldustöödel müra tekitavate mehhanismidega lindude pesitsusperioodil 1. aprillist kuni 31. juulini (vt joonis 2). Ajaline piirang kehtib madalaveelisel rannikualal (rannajoonest kuni 2 km merre ning orienteeruvalt kuni 10 m sügavuseni, sõltuvalt konkreetse ala reljeefist). Eksportkaabli paigaldamise täpne tehnoloogia selgub hiljemalt põhiprojektis ja tööde teostamise kavas. Kui tööde teostamise kavas koostöös ornitoloogidega selgitatakse, et eksportkaableid on võimalik paigaldada tehnoloogiliselt viisil, mis linde ei häiri, on seirekava (vt ptk 3.4.3.) kooskõlastamisel Keskkonnaametiga õigus antud ajalisest piirangust loobuda.

3.3.16. Heljumi operatiivseirest lähtuv vee erikasutuse korraldamine (vt p 3.4.12.).

Veealused arheoloogiaväärtused

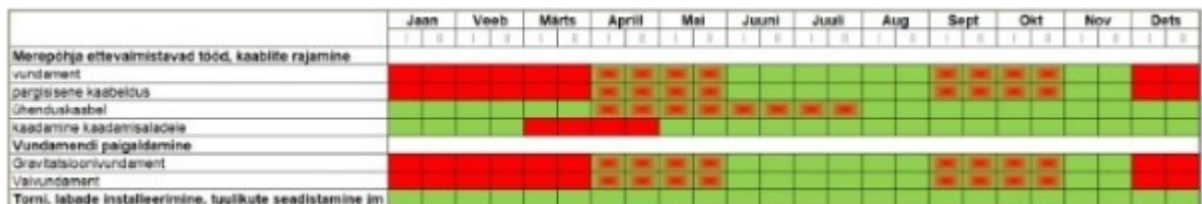
3.3.17. Tagada veealuse mälestise tavapärane kaitsevöönd vähemalt 300-400 m ulatuses vee erikasutuse positsioonidest.

Laevaliiklus, meresõiduohutus, lennuliiklus

3.3.18. Kui selgub täpne tuulikute paigutus, peab tegema eraldi laevaliikluse analüüsi tuulepargi alale (ka talviseks perioodiks), et hinnata navigatsiooniriske meretuulepargiga seotud ehitusajal (sh vee erikasutuse ajal) hoolduslaevadele ning pääste- ja jäämurdetöödega seotud laevadele. Analüüsi peab kooskõlastama Transpordiametiga. Transpordiametiga teha koostööd ka KMH aruande lisas 3.18 esitatud muude meresõiduohutust tagavate meetmete kohandamisel ning rakendamisel.

3.3.19. Vundamentide paigaldamisega seotud vee erikasutuse positsioonide paika panemisel peab arvestama, et Pärnu-Ruhnu lennuliini lennuliikluse ohutuse tagamiseks peab jätma Liivi lahe ja Saare-Liivi meretuuleparkide vahele vähemalt 10 km laiuse tuulikutevaba ala, et lennukil oleks vajadusel tagasipööramise võimalus. Teha lennuliikluse ohutuse tagamiseks koostööd Siseministeeriumi, Transpordiameti ning Politsei-ja Piirivalveametiga.

3.3.20. Eksportkaablite paigaldamisega seotud vee erikasutuse positsioonide paika panemisel peab arvestama, et eksportkaablid peavad mööduma Aleksandri madala toodrist (navigatsioonimärk nr 2162 koordinaatidel 58° 13,874' N, 23° 50,309' E) nii kaugelt, et märk ei jääks kaabli kaitsevööndisse.

Joonis 2. Vee erikasutuse ajalised piirangud (punane –tegevuse keeld; roheline- tegevus lubatud; punane-roheline varjutus –tegevuse piirangud teatud ruumilises ulatuses).

Töökorralduslikud nõuded ja tingimused

3.3.21. Lisaks KMH aruande ptk-s 7.2. toodud keskkonnameetmetele seatakse keskkonnaloale täpsustavad töökorralduslikud nõuded ja tingimused vee erikasutuse osas. Kuigi keskkonnaloa andmine ning selles nõuete ja tingimuste seadmine on Keskkonnaameti kaalutusotsus, peab Keskkonnaamet kaalutusotsuse tegemisel lähtuma HMS § 4 lg 2 sätestatust, mille kohaselt kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve. Töökorralduslikud nõuded seatakse, et täpsustada just vee erikasutusega seotud nõudeid ja tingimusi lähtudes taotlusest, veeseaduse ja selle alamaktides sätestatust ning HELCOM süvendamise ja kaadamise juhises[5] toodud põhimõtetest. Täpsustavad nõuded on sobivad, kuna KMH aruanne käsitles eelkõige olulisi keskkonnamõjusid. Täpsustavad nõuded on

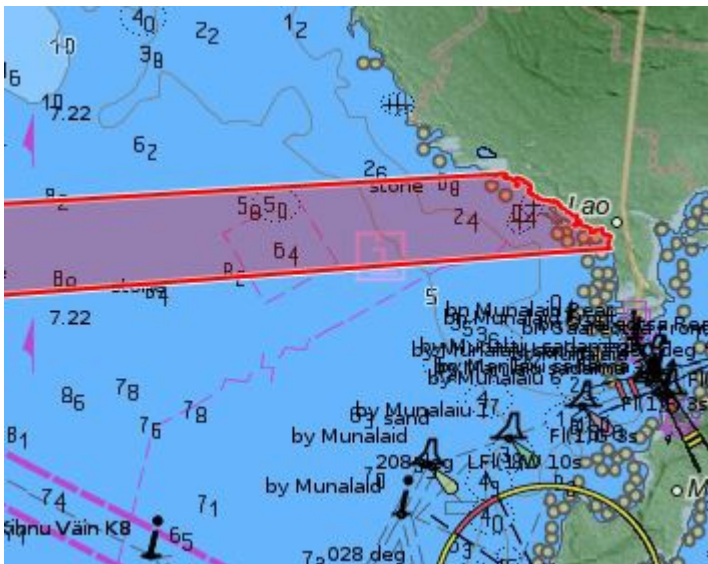
vajalikud, et selgelt piiritleda keskkonnaloa ese ning korraldada vee erikasutus viisil, et võimalik häiring oleks minimaalne. Ühtlasi lähtuvad täpsustavad nõuded keskkonnaloa taotluses toodud töökorraldusest. Ettevaatusprintsip on asjakohane, kuna veekogumite hea seisnud ei ole saavutatud ning vee erikasutuse keskkonnasäästlik korraldamine aitab kaasa veekaitse eesmärkide saavutamisele.

3.3.22. Keskkonnaloas ei fikseerita täpseid vee erikasutuse positsioone (potentsiaalsete kaablite ja tuulikute asukohtasid) vaid markeeritakse vee erikasutuse esialgsed positsioonid. Vee erikasutuse täpsed positsioonid pannakse paika edasiste uuringute järgselt ning need võivad nihkuda võrreldes esialgse kavaga (vt joonis 1). Nihutamine peab olema kooskõlas KMH aruandes tooduga ning keskkonnaloas, tuulepargi hoonestusloas ja eksportkaabli hoonestusloas seatud nõuetega. Lähtuvalt eeltoodust fikseeritakse vee erikasutuse positsioonide nihutamise põhimõtted keskkonnaloas.

3.3.23. Keskkonnaluba annab õiguse üksnes vee erikasutuseks, käesoleval juhul on vee erikasutuseks süvendamine, tahkete ainete paigutamine, süvenduspinnase paigutamine veekogu põhja ja kaadamine. Vee erikasutusel puudub iseseisev eesmärk ilma uue võimaliku tuulepargi rajamiseta. Keskkonnaluba ei anna õigust mereala kasutamiseks ega sinna tuulepargi rajamiseks tuuleenergia tootmise eesmärgil. Õiguse mereala kasutamiseks annab hoonestusluba (ehitusseadustik (*EhS*) § 113¹ lg 1) ning ehitamise õiguse annab ehitusluba (*EhS* § 38 lg 1). Lähtuvalt eeltoodust, keskkonnaluba ei asenda muid õigusaktides ette nähtud ja tuulepargi rajamiseks vajalikke lubasid. Ainuüksi keskkonnaloa alusel ei tohi keskkonnaloaga lubatud töid tegema hakata. Lähtuvalt eeltoodust fikseeritakse asjaolud keskkonnaloas.

3.3.24. Eksportkaablid läbivad MunalaiuW kaadamisala (KAS0000015) (vt joonis 3). KMH aruande joonise 3.2-7. kohaselt selles piirkonnas täpsemaid sette keemilisi analüüse ei ole teostatud. Kaadamisala on kasutatud pikema aja jooksul ümbruskonna väikesadamate ja siseriiklike veeteede süvendatud pinnase kaadamiseks. Lähtuvalt eeltoodust ei ole tõenäoline, et ala setted oleksid olulisel määral reostunud ning kaablite paigaldamisega ei kaasne oluliselt negatiivset keskkonnamõju.

Siiski, ettevaatuspõhimõttest lähtuvalt on MunalaiuW kaadamisala piirkonnas vajalik enne süvendustöid teha täpsustav süvenduspinnase seire (vt p 3.4.7.) ning süvenduspinnase seire tulemusi peab võtma arvesse tööde korraldamisel. Reostuse ilmnemisel tuleb reostuse täpsema ulatuse määramiseks võtta täpsustavad setteanalüüsid. Lähtuvalt lisaanalüüsides tuleb koostada riskianalüüs, mille raames töötatakse välja tööde korraldamise plaan vältimaks reostuse levikut. Vastav riskianalüüs tuleb enne vee erikasutuse teostamist kooskõlastada Keskkonnaametiga. Asjakohasel juhul on võimalik erinevate töökorralduslike meetmete rakendamine (mullikardinate ja/või poomide kasutamine, kaablite katmine vm), meetmete rakendamisel ei ole ette näha reostuse teket ega levikut kaugemale merealale ja/või kaitsvatele aladele. Eksportkaablite paigutamist on võimalik korraldada viisil, et kõik häiringud jäävad tööala piiresse. Seega seatakse keskkonnaloale vastavad töökorralduslikud nõuded ja tingimused.

Joonis 3. Eksportkaabli hoonestusala ja MunalaiuW kaadamisala kattumine. Hoonestusala märgitud punasega, kaadamisala on tähistatud roosa katkendjoonega ruuduna (ala, kus merepõhja sügavus on madalam).

3.3.25. Transpordiamet on oma 21.06.2022 kirjas nr 7.2-4/22/11657-2 Utilitas Wind OÜ hoonestusloa taotluse menetluses juhtinud TTJA tähelepanu sellele, et kavandatava eksportkaabli alal asub kaadamisalal, mis tähendab, et sellel alal võib kaabel aja jooksul mattuda süvendusaladelt toodavate setete alla. Kuna ala kooskasutust täpsemalt ei reguleeritud, võis järeldada, et selline olukord on kõigile osapooltele aktsepteeritav.

Utilitas Wind OÜ selgitas 06.03.2026 kirjas (registreeritud KOTKASes numbriga DM-134858-21), et eksportkaablite trassi laius on eelduslikult umbes 200 meetrit (täpsem info selgub projekteerimise käigus), koos kaitsevööndiga umbes 400 meetrit¹[6]. Seega on printsiiabis võimalik MunalaiuW kaadamisalale kaadamine ka siis, kui Saare-Liivi meretuulepargi põhivõrguga ühendamiseks vajalikud eksportkaablid saavad paigaldatud.

Käesoleval ajal ei ole MunalaiuW kaadamisalal ühtegi kehtivat keskkonnavalua kaadamiseks. Siiski, Transpordiamet on 05.03.2026 esitanud taotluse nr [T-KL/1031077-2](#) süvenduspinnase regulaarseks kaadamiseks MunalaiuW kaadamisaale iga 5-7 a tagant mahus ca 1500 m³. Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringu^[7] seletuskirja^[8] lk 34 on markeeritud, et kaadamisala on sobimatu suuremahuliseks kaadamiseks, kuid alal saaks kavandada väiksemamahulisi kaadamisi. Väiksema mahuga kaadamisteks seatakse tingimused vastavas keskkonnaloas.

Mereala kooskasutusele kaasaaitamiseks seatakse tingimused ka käesolevale keskkonnaloale: 1) eksportkaablid paigaldada võimalusel MunalaiuW kaadamisala piires hoonestusala põhjaserva, et jääks võimalikult lai ala kaadamiseks; 2) MunalaiuW kaadamisalaga kattuv alal paigutada kaablid vähemalt 1,5 m sügavusele; 3) peale eksportkaablite paigaldamist teavitada Keskkonnaametit ja Transpordiametit, mis osas on võimalik MunalaiuW kaadamisala kaadamiseks kasutada. Esitada Keskkonnaametile kaadamiseks kasutatava ala nurgakoordinaadid ja vastav GIS andmestik. Vastavalt töid korraldades ei ole välistatud mereala kooskasutus.

Nii taastuenergia tootmine kui ka veeteede hooldamine on avaliku huviga tegevus, seega on oluline erinevate huvipoolte arvestamine. Nõuete seadmine aitab kaasa mereala kooskasutusele.

3.3.26. Taotluses on kirjeldatud kaadamisalade (Saarel-Liivi N ja Saarel-Liivi S) mahutavust ja kaadamisalade kasutamise põhimõtteid. Lähtuvalt taotlusest ja HELCOM süvendamise ja kaadamise juhisele sätestatakse keskkonnaloas kaadamise töökorraldus ja tingimused.

Vundamentide paigaldamisel tekkiv süvenduspinnas, mida ei ole võimalik kasutada näiteks vundamendi erosioonikaitseks, tuleb eemaldada ning kaadata ettenähtud kaadamisaladele (Saarel-Liivi N ja Saarel-Liivi S). Kaadamine toimub kaadamispraami või süvenduslaeva abil.

Kaadamisala valik teostatakse mereoperatsioonide planeerimisel. Kaadamiseks valitakse alati lähim kaadamisala. Kahele kaadamisalale kaadatakse kokku mahus kuni 830 000 m³. Ühe kaadamisala maht on kuni 622 500 m³, mis moodustab 75% kaadamise kogumahust. Seega ei tohi kummalegi alale kaadata rohkem kui 622 500 m³ süvenduspinnast.

Kaadamine tuleb korraldada süstemaatiliselt. Kaadamisala jagatakse ruutudeks ning peetakse arvestust kaadatud pinnase mahu üle. Kaadamisel kasutatavad pargased või laevad peavad olema pidevalt jälgitavad laevade automaatse identifitseerimissüsteemi (AIS) kaudu.

Kaadamisala jagatakse tavaliselt väiksemateks sektoriteks või ruutudeks, kuhu kaadamised suunatakse kindla järjekorra või plaani alusel. See aitab kontrollida ladestamise täpset asukohta, jaotada ladestatavat materjali ühtlasemalt, piirata otsese mõju ulatust merepõhjale, korraldada kaadamist järk-järgult, mitte kogu alal korraga. Selline lähenemine võimaldab paremini jälgida, kuhu materjal on juba ladestatud ja kuhu mitte.

Kui kaadamine toimub kontrollitud ruutudes koondub kaadamise mõju väiksemale alale. Sama ruutu kasutatakse maksimaalselt enne uue ala kasutuselevõttu. Seetõttu jääb suurem osa merepõhjast häirimata. Kui kaadamine toimuks ilma jaotuseta, võiks materjal kattuda suurel alal õhukese kihina. See suurendaks häiritud merepõhja pindala. Põhjaelustikul on parem taastumisvõimalus kui osa alast jääb kasutamata ja sealne elustik säilib ja saab hiljem häiritud ala taasasustada.

Seega, meetmete rakendamisel on võimalik minimeerida kaadamise mõju merepõhja elupaikadele ja merepõhja terviklikkusele ning tagada, et kaadamine toimub üksnes ettenähtud aladel ja lubatud korras ning ei seata ohtu veekaitse eesmärkide saavutamist. Kaadamisala ruutudeks jagamine muudab kaadamistegevuse paremini juhitavaks ja kontrollitavaks.

3.3.27. Eesti Merestrateegiast ja Euroopa Liidu looduse taastamise määrusest tulenevalt on riigil kohustus hinnata merepõhja elupaigatüüpide kao ja häiringute pindalalist ulatust. Vee erikasutuse aastaaruandes peab loa omanik andma aru vee erikasutuse mahu osas kogu vee erikasutuse ala lõikes. Aastaaruannetes ei tooda ära täpseid vee erikasutuse positsioone ega edastata vastavaid GIS andmeid. Seega, arvestades KLIM ettepanekut (vt p 2.2.5.) ja riigi aruandluse kohustust, tuleb pärast vee erikasutuse lõppu kaardistada võimalikult täpne

pindalaline info rajatud tuulikuvundamentide ja kaablitrasside kohta. Selle põhjal tuleb koostada GIS andmestik, kuhu on geoobjektidena kantud tuulikuvundamendid ning kaablitrassid. GIS andmestik tuleb edastada Keskkonnaametile. Teave on oluline hindamaks merepõhja elupaigatuüpide kao ja häiringute pindalist ulatust ning EL õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks.

3.3.28. KMH aruande lk 347-348 on toodud „Lisaks tabelis 7.2-1 nimetatud leevendavatele meetmetele, mis rakenduvad hoonestusloa menetluse alal ehk merel, on hinnatud tuulepargi kavandatava ühenduskaabli (maakaabelliini) võimalikku mõju Pärnu lahe linnuala (mh samanimeline Pärnu lahe hoiuala) piiresse jääval rannikualal, kus võrguühenduse tagamiseks kavandatakse maakaabel kuni esimese alajaama ja liitumispunktini. KMH aruandes on välja pakutud võimalikud leevendavad meetmed vältimaks mõju Pärnu lahe linnuala maismaale kulgevas osas“.

Keskkonnaluba antakse vee erikasutuseks. Sellele vaatamata peab vee erikasutuse planeerimisel arvestama ka eksportkaabli paigaldamise iseärasusi mere-maismaa ülemineku alal. Seega seatakse lähtuvalt KMH aruandes toodust keskkonnaloale järgnevad nõuded:

Eksportkaabli paigaldamisel rannavööndis tuleb võimalusel (kui pinnase omadused seda võimaldavad, pinnas on ühtlane, puuduvad suured kivid jne) eelistada kaabelliini paigaldamiseks kinnist meetodit (nt suundpuurimist).

Eksportkaablite paigaldamise ajastamisel rannavööndis tuleb silmas pidada, et rannaniitu elupaigana kasutavate lindude peamisel pesitsusajal ja karjatamise ajal ehk ajavahemikul 15. aprill kuni 31. august töid rannaniidul, st vahetult rannajoonest maismaa suunas, ei ole lubatud teha.

Vältimaks maismaal koosluse kahjustamist, tuleb rannaniidul maakaabel paigaldada kinnisel meetodil või avatud kaeviku korral pärast kaabli paigaldamist asetada pealmine niidukamar õigetpidi tagasi ning selliselt, et ei tekiks maapinna ebatasasusi. Samuti tuleb arvestada, et ehitusmasinate liikumine (vähemalt ulatuses, mis kahjustab niidukamarat) ja ehitusmaterjalide (sh tagasitäite pinnase) ladustamine peab piirduma taastatava niidukamaraga ehitusalaga või tuleb ka need kahjustatud alad hilisemalt taastada. Ehitustegevus ei tohi põhjustada püsivaid takistusi pärandniidu hooldamisele, mis peab viima ehitusalal koosluse looduslikkuse taastumisele

Nõuded ning nende seadmine ka keskkonnaloal on vajalik, kuna alati ei pruugi tehnoloogiliselt olla võimalik eksportkaabli paigaldamisega seotud töid piiritleda rannajoonega või töid teha erinevate aegadel meres ja maismaal. Eksportkaabli paigaldamine merest maismaa alajaamani toimib osati meres ja osati maismaal, seega tööde planeerimisel peab silmas pidama terviklahedust. Nõuded ning nende seadmine ka keskkonnaloal on sobiv. Nõuded töötati välja juba KMH aruande raames, teadaolevalt puuduvad rohkem sobivad meetmed. Vastavate nõuete seadmine keskkonnaloas on mõõdukas, kuna võimaldab tagada keskkonnakaitse tervikvaates.

3.4. Seire nõuded

3.4.1. Pidades silmas keskkonnaloa eset (vee erikasutus), lähtuvalt KMH aruande ptk-st 7.5, võttes aluseks VeeS § 193 lg 1 p 5 ja KeÜS § 53 lg 1 p 9, seatakse keskkonnaloale seire nõuded (loa tabel V8 ja V10).

3.4.2. Vee erikasutuse eelse seire teostamise realistlik aeg on täpselt teadmata. On suur tõenäosus, et seire meetodikad arenevad ning muutuvad täpsemateks ja tulemuslikumateks. Seega ei ole otstarbekas lõplikult fikseerida seirekava koos kõigi detailidega käesolevas korralduses. Seega määratakse keskkonnaloale etappide kaupa seire põhivaldkonnad ja suunised, kuid seire detailne kava tuleb koostada enne vee erikasutuse eelse seire algust.

3.4.3. Detailne seirekava tuleb koostada arendaja ja pädeva eksperdi koostöös ning kooskõlastada Keskkonnaametiga (vt kõrvaltingimus 1.4.1.). Seirekava koostamisel tuleb lähtuda keskkonnaloa peatükkidest 3.3. ja 3.4., KMH aruande ptk-st 7.5., TalTech poolt 2025. a. koostatud juhise „Metoodika mõju hindamiseks hüdrodünaamikale ja vee omadustele (sh. vee kvaliteedile) meretuuleparkide rajamisel“[\[9\]](#) (vee kvaliteedi hindamise metoodika), Tartu Ülikooli Mereinstituudi poolt 2025. aastal koostatud juhise „Merepõhja elustiku ja elupaikade uuringute meetodid“[\[10\]](#) (merepõhjaelupaikade uuringu metoodika) ning HELCOM juhistest[\[11\]](#). Seirekava peab hõlmama kõiki ptk 3.4 toodud seire valdkondi, nii vee erikasutustööde eelset, vee erikasutustööde aegset kui ka vee erikasutustööde järgset seiret. Samuti tuleb seirekavas fikseerida proovivõtu- või vaatlusmeetodid, mida loa omanik peab järgima, täpsustada, millise sagedusega ja formaadis tuleb seiretulemusi ja aruandeid esitada ning kuidas seireandmeid tööde planeerimisel arvestada. Asjakohasel juhul peab seirekavas andma sisendi leevendusmeetmete rakendamiseks (vt p 3.3.2., 3.3.6., 3.3.9., 3.3.15.). Keskkonnaloa raames tehtav seire (proovide võtmine ja nende analüüs) peab vastama (või olema kooskõlas) riikliku keskkonnaseire programmi mereseire alaprogrammis[\[12\]](#) kasutatavatele seiremetoodikatele ja kvaliteedinõuetele ning veeseaduse alusel kehtestatud keskkonnaministri asjakohastele määrustele[\[13\],\[14\],\[15\],\[16\]](#). Seirekava koostamisel lähtuda parimast olemasolevast teadmisest tuvastamaks vee erikasutusega kaasnev mõju.

3.4.4. Detailne seirekava tuleb esitada kooskõlastamiseks KOTKAS süsteemi kaudu vähemalt pool aastat enne vee erikasutustööde eelsete seiretööde algust. Sel viisil on seirekava keskkonnaloa juures fikseeritud ja kõigile kättesaadav.

Vee erikasutuse eelne seire

Pinnase seire

3.4.5. Tuulikuvundamentide paigaldamisega seotud vee erikasutuse positsioonides teha ehitusgeoloogiline uuring.

3.4.6. Tuulikuvundamentide paigaldamisega seotud vee erikasutuse positsioonides ja 200 m raadiuses igast positsioonist peab enne vee erikasutusega alustamist dokumenteerima merepõhja omadused: sette orgaanikasisaldus ning lisaks määrata mobiilse fosfori sisaldus. Selgitame, et KMH aruandes tugineti mobiilse fosfori osas varasematele uuringutele ja

eeldusele, et Liivi lahes on mobiilse fosfori osakaal põhjasettes ca 40%^[17]. Vastav seire võimaldab hinnata KMH aruandes tehtavate järelduste paikapidavust ja annab sisendi vee erikasutuse aegsele ja vee erikasutuse järgsele vee kvaliteedi seirele. Ka vee kvaliteedi hindamise metoodikas on peetud oluliseks, et oleks asjakohane teave setete koostisest.

3.4.7. Süvenduspinnase seire eksportkaablite piirkonnas, mis läbib MunalaiuW kaadamisala (KAS0000015):

X	Y
6455541.31	502193.37
6455981.16	503013.38
6455193.16	503488.70
6454746.63	502672.78

Seire teostada enne eksportkaabli paigaldamist. Süvendusala setetest tuleb võtta x...y pinnaseproovi. Proovivõtujaamade arv arvutatakse HELCOM süvendamise ja kaadamise juhendi p 5.3 alusel. Proovide ulatus ja sügavus peab peegeldama süvendatava ala ulatust ja sügavust, süvendatavat kogust ja saasteainete horisontaalse ja vertikaalse jaotumise oodatavaid erinevusi. Analüüsitavad näitajad on toodud HELCOM süvendamise ja kaadamise juhendi tehnilises lisas 1 osas Tier I (*Physical properties*) ja Tier II (*Chemical properties*). Tulemused tuleb normaliseerida (ohutasemed kehtivad normaliseeritud kontsentratsioonidele). Määrata tuleb: setete koostis ja lõimis, elavhõbe (Hg), kaadmium (Cd), kroom (Cr), nikkel (Ni), plii (Pb), tributüültina-katioon (TBT), tsink (Zn), vask (Cu), naftasaadused (süsivesinikud C10 - C40). Proovid tuleb võtta ja analüüsida vastavalt kehtivale korrale ja arvestades HELCOM Süvendamise ja kaadmise juhendit. Reostuse ilmnemisel tuleb võtta lisaproovid reostuse ulatuse tuvastamiseks.

Merevee kvaliteet

3.4.8. Ühe aasta jooksul enne vee erikasutuse algust teostada hoovusmõõtmised.

Merepõhja elupaigad ja elustik

3.4.9. Loodusdirektiivi merepõhja elupaigatüüpide ja HELCOMi Red Listi biotoopide seisundi tuleb läbi viia seire/inventuur eksportkaabli trassikoridoris ja puhveralal (300 m mõlemale poole kaablitrassist). Puhverala tuleb eelnevalt üle täpsustada setete leviku modelleerimisega. Seire peab võimaldama kaardistada trassikoridoris ja puhveralal asuvate loodusdirektiivi elupaigatüüpide, HUB elupaikade (tase 5 ja 6) ja HELCOM Red Listi biotoopide leviku. Andmete kogumine peab olema piisav võimaldamaks suure detailsusega kaardistamist.

3.4.10. Tuuliku vundamentide paigaldamisega seotud vee erikasutuse positsioonides ja 200 m raadiuses igast positsioonist peab dokumenteerima merepõhja elupaiga struktuuri ja omadused (põhjareljeefi sonarikaardistus, allveevideo vaatlused, võimalusel kvantitatiivne proovivõtt, hapnikutingimused). Seire käigus tuleb välja selekteerida objektid, mille osas edaspidi seiret jätkatakse.

Veealune müra

3.4.11. Veealuse ümbrusmüra mõõtmine modelleerimistulemuste kontrollimiseks. Ümbrusmüra taset peab mõõtma ajal, kui mingeid töid ei toimu. Mõõtmiseks sobib asukoht, mis esindab võimalikult hästi tööde piirkonnas esinevat ümbrusmüra.

Vee erikasutuse aegne seire

Merevee kvaliteet

3.4.12. Vee erikasutusel eksportkaablite paigaldamise ajal peab jälgima heljumi levikut reaalarajas. Kuna heljumi sisaldusel on ka arvestatav looduslik varieeruvus, siis peab seiret teostama vähemalt kahes asukohas: tööde eeldatavas mõjupiirkonnas tundliku ala ja elupaiga (nt liivamadalad ja meriheina kooslused footilises tsoonis) lähistel ning analoogsel (sügavus, settetüüp) alal lähipiirkonnas, tööde eeldatavast mõjupiirkonnast väljaspool. Seire käigus tuleb jälgida eksportkaablite paigaldamise ajal heljumipilve levikul väljaspoole kaabli 300 m puhvertsooni (täpne puhverala tuleb eelnevalt üle täpsustada setete leviku modelleerimisega) sügavusvööndisse madalamale kui 6 m. Nimetatud heljumipilve kontsentratsioon ja puhvertsooni ulatus tuleb täpsustada seirekava koostamisel. Seirest lähtutakse tööde korraldamisel (vt p 3.3.2., 3.3.16).

3.4.13. Veekvaliteedi seire veesambas tuvastamaks vee erikasutuse võimalikku mõju merepiirkonna seisundile sh lämmastiku ja fosforiühendite kontsentratsioonide muutust. Teha klorofüll a, temperatuuri ja soolsuse mõõtmisi ülemises kihis jää lahkumisest sügiseni. Teha hapniku, temperatuuri ja soolsuse mõõtmised põhjalähedases kihis maist oktoobrini. Nii pinna kui ka põhjakihis teha lämmastiku ja fosfori mõõdistused. Kõik mõõtmised tuleks teha kahes asukohas, üks tuulepargi sees (jaamas KW või selle lähistel, asukoht: 58.11630°N 23.63115°E, keskmine sügavus 29 m, KMH aruande joonis 3.1-1) ning teine sarnastes tingimustes (sügavus, avatus, kaugus rannikust), kuid tuulepargi alt ja võimalikust mõjupiirkonnast eemal. Vee erikasutuse faasis peaks veesamba parameetrite seire olema tihedam (sagedusega kuni 2 korda kuus) ja piisava ruumilise lahutusega võimaldamaks jälgida vee erikasutuse vahetut mõju ümbritsevale rannikumerele.

Merepõhja elupaigad ja elustik

3.3.14. Vahetult peale vee erikasutust vundamentide paigaldamisel dokumenteerida vundamendi vahetus läheduses (200 m raadiuses) merepõhja elustiku ja elupaiga seisund ja võimalike kahjustuste ulatus (videovaatlused). Dokumenteerimist vajavate vundamentide asukohad täpsustakse tuginedes vee erikasutuse eelse seire tulemustele (kõiki vundamente ei ole vajalik enam siis jälgida, vee erikasutuse eelse seire aruandes tuleb anda konkreetsed suunised).

Linnud

3.3.15. Vee erikasutuse aegne linnustiku seire. KMH aruande raames on välja töötatud esialgne seirekava soovituslik nägemus (KMH aruanne lisa 3.8.2), millest tuleb lähtuda detailse

seirekava koostamisel.

Hülged

3.3.16. Vee erikasutuse ajal vaatlejate rakendamine viiger- ja hallhüljestele. Tööd tuleb teha mõlema liigiga tegelike hüljeste reaktsioonide mõõtmiseks ja arvestamiseks pikaajaliste mõjude kontekstis.

Kalad

3.3.17. Seirata kalastiku liigilist koosseisu ja arvukust võimalike muutuste tuvastamiseks.

Veealune müra

3.3.18. Veealuse ümbrusmüra mõõtmine modelleerimistulemuste kontrollimiseks. Ümbrusmüra taset peab mõõtma ajal, kui ehitustöid ei toimu. Mõõtmiseks sobib asukoht, mis esindab võimalikult hästi tööde piirkonnas esinevat ümbrusmüra. Helilevi mudeli õigsuse kontrolliks peab tööde piirkonnas läbi viima lühiajalise helirõhutasemete mõõtmise. Heliallikaks sobib paremini kontrollitava intensiivsusega impulssmüra allikas. Lisaks peab mõõtma vaiade vibrorammimisel/puurimisel tekkivat helitaset.

Vee erikasutuse järgne seire

Merevee kvaliteet

3.3.19. Ühe aasta jooksul peale tuulepargi tööle asumist teostada hoovusmõõtmised.

3.3.20. Veekvaliteedi seire veesambas, tuvastamaks vee erikasutuse järgset mõju merepiirkonna seisundile sh lämmastiku ja fosforiühendite kontsentratsioonide muutust. Teha klorofüll a, temperatuuri ja soolsuse mõõtmisi ülemises kihis jää lahkumisest sügiseni. Teha hapniku, temperatuuri ja soolsuse mõõtmised põhjalähedases kihis maist oktoobrini. Nii pinna kui ka põhjakihis teha lämmastiku ja fosfori mõõdistused. Kõik mõõtmised tuleks teha kahes asukohas, üks tuulepargi sees jaamas KW (asukoht: 58.11630°N 23.63115°E, keskmine sügavus 29 m, KMH aruande joonis 3.1-1) või selle lähistel ning teine sarnastes tingimustes (sügavus, avatus, kaugus rannikust), kuid tuulepargi alalt ja võimalikust mõjupiirkonnast eemal.

Merepõhja elupaigad ja elustik

3.3.21. Meriheina taastamise tõhusust tuleb seirata vähemalt kahe järgneva hooaja jooksul ja vajadusel taastamise protseduure korrata.

3.3.22. Jälgida vundamendistruktuuride koloniseerimist merepõhja elustiku poolt (kvantitatiivne proovivõtt/hinnang, kord aastas, viie aasta jooksul pärast vundamendi paigaldamist, kogu sügavusvahemik põhjast pinnani, kolm vundamenti tuulepargiala eri osades).

3.3.23. Jälgida orgaanilise aine akumulereumist vundamendi läheduses (vahetult vundamendi juures merepõhjas 0-30 m vundamendist; settepuünised, viie aasta jooksul, kolm vundamenti tuulepargiala eri osades).

3.3.24. Jälgida merepõhja elupaikade seisundit (3 uuringuala suurusega 1000 m², tuulepargi ala sees, mis katavad karide elupaigatüüpi; vaatluste meetodiks võiks olla allvee videovaatlused (minimaalselt 25 jaama/transekti) + kvantitatiivne proovivõtt vähemalt 10 jaamast, kord aastas).

3.3.25. Hinnata vee erikasutusest põhjustatud häiringute ulatust nii eksportkaablitrassi kui seda ümbritseva puhvertsooni sees. Kaablitrassi paigaldamise järelseire peaks toimuma vähemalt viie aasta jooksul kord aastas suvisel perioodil (juuni -september). Sõltuvalt substraadist on tehnoloogia veidi erinev:

Pehme sete. Valida tuulepargi või kaablitrassi puhul kolm ala, kus on toimunud kaabli süvistamine/paigaldamine. Igal alal teostatakse merepõhja videovaatlused kas allveesõiduki (ROV/AOV), "drop" kaameraga või sukeldujaga (10 kordust, videoga kaetud merepõhja pindala iga korduse puhul vähemalt 5 m²). Lisaks kogutakse kaabli vahetus läheduses pehmest settest kvantitatiivsed proovid igal alal vähemalt kolmes korduses. Igale seiratavale alale tuleb valida referentsala (vähemalt 500 m kaugusel, sarnaste merepõhja omadustega). Referentsalal teostatakse vaatlused ja proovivõtt sama skeemi järgi. On oluline, et referentsala oleks kindlasti kaabli paigaldamise mõjualast väljaspool.

Kõva substraat. Valida tuulepargi või kaablitrassi puhul viis ala, kus on toimunud kaabli süvistamine/paigaldamine. Alad peavad olema jaotunud ühtlaselt kogu tuulepargi ja kaablitrassi poolt hõivatud sügavusgradiendi suhtes (katmaks nii footilist kui afootilist tsooni). Kõige madalam ala peaks olema vahemikus 2–5 m. Igal alal teostatakse merepõhja videovaatlused kas allveesõiduki, "drop" kaameraga või sukeldujaga (10 kordust, videoga kaetud merepõhja pindala iga korduse puhul vähemalt 5 m²). Lisaks kogutakse kaabli vahetus läheduses kõva substraadi pealt kvantitatiivsed proovid igal seirataval alal vähemalt kolmes korduses. Igale seirealale tuleb valida referentsala (vähemalt 500 m kaugusel, sarnaste merepõhja omadustega). Referentsalal teostatakse vaatlused ja proovivõtt sama skeemi järgi. On oluline, et referentsala oleks kindlasti kaabli paigaldamise mõjualast väljaspool.

Kui viieaastase perioodi järel ei ole kahjustatud kooslused taastunud (on olemas statistiline erinevus referentsala ja mõjutatud ala vahel) tuleb seiret jätkata veel ühel viieaastasel perioodil.

Kalad

3.3.26. Kalastiku liigilise koosseisu ja arvukuse muutuste seiramiseks vee erikasutuse järgsel perioodil tuleb läbi viia seire igal aastal esimese viie aasta jooksul pärast vee erikasutustööde lõppu ja järgneva kümne aasta jooksul igal teisel aastal. Pärast seda tuleks anda hinnang seirega jätkamise vajaduse kohta.

Hülged

3.3.27. Viiger- ja hallhülge telemeetriauuringu kordamine.

3.5. Kõrvaltingimuste seadmine

Lähtuvalt eeltoodust ja HMS § 53 lg 2 p 2 ja 3 alusel seatakse keskkonnaloale järgnevad kõrvaltingimused:

Detailne seirekava tuleb esitada Keskkonnaametile kooskõlastamiseks pool aastat enne vee erikasutuse eelsete seiretööde algust, kooskõlastatud seirekava saab keskkonnaloa osaks ja sellest tuleb lähtuda seire teostamisel ja seiretulemuste esitamisel. Kui seire käigus lisandub uut ja täiendavat infot, siis on võimalik seire tulemustest lähtuvalt keskkonnaloa tingimused üle vaadata ja vajadusel keskkonnaluba muuta.

3.6. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, KeÜS § 55, VeeS § 192).

3.7. Nõuded teabe esitamiseks

3.7.1. Keskkonnaloa omaja on kohustatud vastavalt VeeS § 195 lg 1 esitama üks kord aastas keskkonnaloa andjale aruande VeeS § 187 p 1–6, 9, 11, 15 ja 18 nimetatud tegevuse kohta, st veekasutuse aruande. Keskkonnaloa omaja esitab aruande, kui VeeS § 187 punktis 8, 10, 11 nimetatud tegevus toimub meres. Veekasutuse aastaaruanne esitada vastavalt kehtivale korrale. Aastaaruanne tuleb esitada ka juhul kui vee erikasutusega seotud tegevust ei ole reaalselt toimunud. Vee erikasutuse aastaaruanne esitatakse üks kord aastas KOTKAS süsteemi kaudu.

3.7.2. Detailne seirekava tuleb koostada arendaja ja pädeva eksperdi koostöös ning kooskõlastada Keskkonnaametiga KOTKAS süsteemi kaudu vähemalt pool aastat enne vee erikasutuse eelsete seiretööde algust.

3.7.3. Esitada pärast vee erikasutuse lõppu KOTKAS süsteemi kaudu võimalikult täpne pindalaline info rajatud tuulikuvundamentide, kaablitrasside ja kaadamisalade kohta. Andmed esitada GIS andmestikuna, kuhu on geoobjektidena kantud tuulikuvundamendid, kaablitrassid (nii tuulepargisisesed kui välisühendused) kui ka kaadamisalad. GIS andmestik esitada hiljemalt üks aasta peale vee erikasutuse lõppu.

3.7.4. MunalaiuW kaadamisala piirkonnas reostuse tuvastamisel esitada riskianalüüs (sh sellest lähtuv töökorraldus) Keskkonnaametile kooskõlastamiseks enne vee erikasutuse algust.

3.7.5. Vähemalt kolm päeva enne vee erikasutusega seotud töödega alustamist teavitada sellest Keskkonnaametit kirjalikult.

3.7.6. Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.

3.7.7. Üks kuu peale eksportkaablite paigaldamist teavitada Keskkonnaametit ja Transpordiametit, mis osas on võimalik MunalaiuW kaadamisala kaadamiseks kasutada. Esitada Keskkonnaametile KOTKAS süsteemi kaudu kaadamiseks kasutatava ala nurgakoordinaadid ja vastav GIS andmestik.

3.8. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad taotlejal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Taotleja peab järgima VeeS ja selle alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „[Keskkonnakaitseloa omaja meelespea](#)“.

[1] Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 18.07.2025 kirja nr 6-3/25/5326-6 all.

[2] Kask, O., jt. KeÜS § 62 kommentaarid, p 3.3 – Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse kommentaarid 2015, lk 348.

[3] Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava kinnitati 07.10.2022 keskkonnaministri käskkirjaga nr 1-2/22/357 kinnitatud. Veemajanduskavade info on kättesaadav <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027>.

[4] Eesti merestrateegia meetmekava kinnitati 22.02.2023 keskkonnaministri käskkirjaga nr 16-7/23/5. Eesti merestrateegia materjalid on kättesaadavad: <https://kliimaministeerium.ee/keskkonnakasutus/merestrateegia#iii-etapp-mereala-m>.

[5] HELCOM Guidelines for Management of Dredged Material at Sea, 2024. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2024/03/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (04.02.2026).

[6] Majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määruse nr 73 „Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded“ § 10 lg 4 sätestab, et veekaabelliini kaitsevöönd on piki kaablit kulgev veepinnast põhjani ulatuv veeruum, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest meres ja järvedes 100 meetri kaugusel ning jõgedes 50 meetri kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid.

[7][7] Kehtestatud Pärnu maavanema 17.04.2017 korraldus nr 1-1/17/152 „Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringu kehtestamine“. Kättesaadav: https://riigiplaneering.ee/sites/default/files/documents/2024-11/1_kehtestamise-korraldus.pdf (03.02.2026).

[8] Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering. 2017. Kättesaadav: <https://planeeringud.ee/plank-web/#/planning/detail/10100041> (03.02.2026).

[9] TalTech, 2025. Metoodika mõju hindamiseks hüdrodünaamikale ja vee omadustele (sh. vee kvaliteedile) meretuuleparkide rajamisel. Kättesaadav: <https://keskkonnaamet.ee/sites/default/files/documents/2025-06/Meretuuleparkide%20h%C3%BCdrod%C3%BCnaamika%20ja%20veekvaliteedi%20uuringu> (04.02.2026).

[10] Tartu Ülikooli Mereinstituut, 2025. „Merepõhja elustiku ja elupaikade uuringute

meetodid“. Kättesaadav: <https://keskkonnaamet.ee/sites/default/files/documents/2025-12/merep%C3%B5hja%20elustiku%20ja%20elupaikade%20uuringute%20meetodid%20-%20v2.pdf> (04.02.2026).

[11] vt <https://helcom.fi/action-areas/monitoring-and-assessment/monitoring-guidelines/>

[12] Keskkonnaagentuur, 2019. LISA 5. Riikliku keskkonnaseire programmi mereseire allprogramm. Kättesaadav: [lisa_5._mereseire_allprogramm.docx](#) (04.02.2026).

[13] Keskkonnaministri 28.06.2019 määrus nr 23 „Nõuded vee füüsikalise-keemilise ja keemiliste parameetrite uuringuid teostavale katselaborile, nende uuringute raames tehtavatele analüüsidele ja katselabori tegevuse kvaliteedi tagamisele ning analüüsi referentmeetodid“. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/102072021006?leiaKehtiv> (04.02.2026).

[14] Keskkonnaministri 03.10.2019 määrus nr 49 „Proovivõtumeetodid“. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/108102019001?leiaKehtiv> (04.02.2026).

[15] Keskkonnaministri 24.07.2019 määrus nr 28 Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimekiri, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused, ainete jälgimisnimekirjaga seotud tegevused“. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/131122021003?leiaKehtiv> (04.02.2026).

[16] Keskkonnaministri 16.04.2020 määrus nr 19 „Pinnaveekogumite nimekiri, pinnaveekogumite ja territoriaalmere seisundiklasside määramise kord, pinnaveekogumite ökoloogiliste seisundiklasside kvaliteedinäitajate väärtused ja pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude kvaliteedinäitajate väärtused“. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/121042020061> (04.02.2026).

[17] Ausmeel, M.: Fosfori esinemisvormid Läänemere põhjasetetes. Magistritöö., Tartu Ülikool., 2022.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond